

Ще недавно відпочинок на морі здавався Олесеві нездійсненним, тому і не мріяв про нього. А ось мати окрему кімнату, в якій ніхто б йому не заважав займатися своїми справами, хотів дуже. Олесь думав про неї майже щодня, але від того нічого не змінювалося. Його дні танули в подібній на вагон довгій прохідній кімнаті, в якій були тумбочка з телевізором, диван, крісло і невеликий круглий стіл, а на ньому — старенький комп'ютер. Коли приходили гості, за тим столом батьки влаштовували обід, а комп'ютер «переселяли» в невеличку комірчину.

За комп'ютером Олесь не дуже пропадав і цим відрізнявся від однолітків. Іноді він міг затриматися в чатах або на якомусь форумі, але зазвичай насолоджувався книгами. Йому було все одно, про що вони, — читав усюди і завжди: під час їди, увечері під тьмяною лампою, навіть у туалеті.

Батьки приходили з роботи пізно. Мама, повернувшись із будинкоуправління, де працювала бухгалтером, заходила до квартири, втомлено опускалася на стільчик у передпокої і не мала сили навіть зняти із себе взуття. Так і сиділа, доки малий Олесь не брався роззувати її. Тоді вона швидко перевдягалася у спальні й на кілька хвилин зникала у ванній кімнаті. Звідти виходила інакша мама — хоч і втомлена, але з усмішкою. Куйовдила йому волосся і кликала із собою на кухню, де готувала

їсти. Лесик, переповнений враженнями за день, захлинаючись від слів, розповідав про те, що бачив і чув, і про те, що дізнавався з книги.

Тато повертався додому ще пізніше. Він працював, як жартома казав, «тіловозом» — привозив у необхідний час і в необхідне місце свого товстого і лисого шефа. Кілька років тому він разом із татом зайшов до їхньої квартири і, вітаючись, поплескав Лесика по щоці. Його рука тоді здалася гидливо липкою, після того Олесь довго тер щоку мочалкою, намагаючись змити ті відчуття.

(6) Спілкування з батьком обмежувалося звичним уже питанням «Як там у школі?». Час від часу він брався за «виховання» Олесь, вважаючи, що той без його контролю «не так росте». Тоді день починався нудними нотаціями про його безмежну лінь, необхідність добре вчитися та прибирати квартиру. Батько вигрібав шкарпетки з кутків кімнати, одним махом змітав на підлогу шкільний одяг і вперто «полоскав» хлопцеві мізки. Залишатися в квартирі наодинці з батьком Олесь не любив. У такі хвилини в перезбудженому просторі їхньої «хрущівки» нагніталася шалена напруга, яка розсіювалася лише після повернення додому мами.

Іноді тато дорікав і мамі за її байдужість до того, що він, тяжко працюючи, заробляє на них усіх, а вона на тій своїй сидячій роботі марнує життя, протираючи спідниці. Потім він уможувався перед телевізором і дивився свої програми, запиваючи емоції пивом і час від часу голосно відригуючи. Усе, що відбувалося

вдома, Лесик не любив, вважав неправильним, але нічого вдіяти не міг.

Зміни в їхніх стосунках з батьком сталися несподівано. Одного дня Олесь, повернувшись зі школи, радісно зафутболив за диван рюкзак, поклав у тарілку кашу з котлетою, присмачив майонезом шматок хліба і взявся все те поглинати перед телевізором у «свій» кімнаті. Про те, що батько велів їсти тільки на кухні за столом, тоді не думав.

Раптом грюкнули вхідні двері, й Олесь побачив, а ще більше — відчув, як розлючений батько, не ховаючи своїх емоцій, почав скидати взуття. На Олеся напала паніка: якщо тато побачить його у «вітальні» з тарілкою, знову почне «виховувати». Він гарячково сховав під диван усе, що мав у руках, швидко вимкнув телевізор, схопив книжку і вдавано втупився в неї, намагаючись вирівняти дихання.

(7)

— Ну що, знову очі псуєш? — оберся на одвірок батько. Захоплення Олеся книгами він не поділяв. Крім газет, написів на упаковках цигарок і на пивних етикетках, Сергій Дмитрович Варишнюк нічого не читав. — А працювати хто буде? — несподівано рикнув. Олесь здригнувся, із жахом зрозумівши, що тато п'яний. А це нічого доброго не обіцяло.

Сп'янілий батько, посадивши Олеся навпроти себе, міг бурхливо проявляти родинні почуття або напосідати із набридливими запитаннями про шкільне кохання, сексуальний досвід чи щось таке. І не дай Боже було відвести погляд чи промовчати у відповідь — відразу вибухала тирада про його бездушність, нелю-

бов до батька та прогалини матері в його вихованні. Надто агресивним був батько, коли приходив додому під «великими дозами». Єдиним виходом було тоді — не потрапляти йому на очі. Судячи з усього, того дня батько був саме в такій кондиції.

— Читаю, — насторожено пробурмотів Лесик у відповідь. — Уроків багато назадавали.

— Ти такий, як і твоя мати, — ляснув долонею по одвірку батько. — На хріна на таке очі нищити. Пора вже знати, що не твої книжки, а бабки все вирішують, — свердлив Олеся колючим поглядом.

Олесь мовчав, ховаючи очі й стримуючи бажання викричати у відповідь щось дуже неприємне. Він увесь напружився, як молодий бультер'єр перед боєм. Тіло його тремтіло. Липка слина, зібравшись у роті, скувала язик. Щось невиразне пробелькотів, але його слів ніхто і не чекав.

— Мене, класного спеца, коліном під зад, — продовжував виривати із себе невдоволення батько. — І через те, що хтось шефові за тепленьке містечко пообіцяв ремонт на дачі. Дебіли! — з розмаху влупив кулаком у двері, і вони не витримали наруги: дошка шумно тріснула і безвольними шматками впала на підлогу.

Олесь намагався якомога глибше втиснутися в диван і мало не молився, щоб небесні сили відвернули від нього батьків гнів.

— Козли, ви ще не раз пожалієте, що втратили мене, — рвучко пройшов через кімнату, не помічаючи Олеся, і зачинився у спальні.